Handlingsplan for avløp og vannmiljø,

Strategisk del

Vedlegg 1 - Høringsinnspill med vurdering

Innledning

Handlingsplan for avløp og vannmiljø er utarbeidet av Askøy kommune i perioden oktober 2020 – mai 2021. Planen har vært på høring 17.juni – 01.august 2021.

Det kom inn høringsinnspill fra:

- Askøylisten
- Statsforvalteren
- Sartor Maskin
- Davanger- og Åsebø grunneierlag

Alle høringsinnspillene er vist i sin helhet i vedlegg 2. I dette dokumenter er det vist hvordan høringsinnspillene er vurdert i handlingsplanen.

I innspill der det er flere spørsmål og/eller kommentarer er innspill og tilhørende vurdering gjengitt i den rekkefølgen de står i mottatt høringsinnspill. Det går frem av vurderingen dersom det er utført endringer i plandokumentene.

Innhold

Innledning 1
1. Innspill fra Askøylisten 2
2. Innspill fra Statsforvalteren 8
3. Innspill fra Davanger grunneierlag og Åsebø grunneierlag 10
4. Innspill Sartor maskin 10

1. Innspill fra Askøylisten

Innspill

Hovedformålet i planutkastet gir prioritet til at det skal ha kapasitet til å legge til rette for befolknings- og næringsvekst. Like viktig som at avløpssystemet har tilstrekkelig kapasitet, er at det har god kvalitet. Kan hovedformålet omformuleres slik at det blir tydeliggjort at formålet med planen er å sikre at kommunen har et avløpssystem med tilstrekkelig kapasitet og kvalitet?

I hovedformålet med planen bør det vel også inkluderes at kommunen skal være godt rustet til å håndtere klimaendringene, slik at en etablerer og utvikler gode avløpsanlegg som kan håndtere både økte nedbørsmengder og havnivåstigning.

Vurdering

Hovedmålet sier at «Askøy kommune skal ha et avløpssystem som legger til rette for forventet befolkning- og næringsvekst og ivaretar hensyn til folkehelse. Askøy kommune skal innfri mål i vannforskriften om god tilstand i vannforekomstene.»

I hovedmålet ligger det at avløpssystemet skal ha tilstrekkelig kapasitet og har god kvalitet. I delmål i kapittel 4.4 er det definert at ledningsfornyelse skal ligge på et nivå som sikrer at funksjoner opprettholdes.

Hvordan klimaendringer kan påvirke avløpshåndteringen er omtalt i delkapittel 3.4 og delkapittel 4.4.

Innspill

Handlingsplanen for avløp og vannmiljø skal realisere strategier og mål gitt i overordnede kommunedelplaner. Kommunedelplanen for «Klima, miljø og infrastruktur» er fortsatt ikke revidert og oppdatert. Hvorfor har ikke administrasjonen sørget for å få ferdigstilt planen som angir strategier og overordnede mål for kommunal infrastruktur? Hvordan vil handlingsplanen for avløp og vannmiljø bli påvirket av at den overliggende kommunedelplanen ikke er oppdatert?

Vurdering

På grunn av manglende kapasitet hos Plan og utvikling og andre sektorer som er sentrale i arbeidet, har arbeidet med kommunedelplan Klima, miljø og infrastruktur stoppet opp. Kommunedelplanen og handlingsplanen er på ulikt nivå i planhierarkiet, men forholder seg til de samme nasjonale og regionale retningslinjer. Handlingsplanen er utarbeidet i tråd med gjeldende føringer, og vil ikke være påvirket av at det ikke er en nylig vedtatt klimaplan.

Den operative delen av handlingsplan for avløp og vannmiljø skal revideres årlig, noe som gir mulighet til å ta inn nye føringer fra overordene planer. Ved behov kan også den strategiske delen av handlingsplanen revideres.

Innspill

Når det gjelder overvannshåndtering, er det også andre lover og nasjonale føringer som kommer til anvendelse enn de som gjelder for avløpshåndtering. Hvorfor er ikke disse inkludert i handlingsplanen?

I kapittel 2.1 er det indikert hvilke statlige føringer som kommunen må forholde seg til. Hvorfor har en ikke listet opp de aktuelle lovene og forskriftene slik som i Hovedplan for vannforsyning? Det samme gjelder for lokale forskrifter, planer og regelverk, eks. vis kommunal VA-norm.

Vurdering

I planen er noen av de mest sentrale føringer og lovverket for avløpshåndtering og vannmiljø synliggjort. Listen er ikke uttømmende.

Enhet Vann og avløp, og Askøy kommune skal følge alle til enhver tid gjeldene lover.

Innspill

I «Strategi for måloppnåelse» på side 35 i planen, er det i siste kulepunkt angitt at det skal «sørges for en trinnvis oppgradering av eldre avløpsløsninger til dagens standard,...». Er denne ambisjonen avhengig av at kommunen får gjennomslag for klagen som er inngitt til utslippstillatelsen fra Statsforvalteren? Hvis ja, hvordan vil en da forvalte et eventuelt avslag på klagen?

Vurdering

Siste kulepunkt under «Strategi for måloppnåelse» på side 35 omhandler avløpsanlegg etter kapittel 12 og kapittel 13 i forurensingsforskriften der Askøy kommune er forurensningsmyndighet (Avløpssone Nord).

Klagen til Statsforvalteren omhandler utslippstillatelsen for Søre Askøy tettbebyggelse, der Statsforvalteren er forurensningsmyndighet.

Innspill

I kapittelet «Reduksjon av overvannstilførsel til spillvannsnettet», bør følgende tiltak synliggjøres:

- Overvann må i størst mulig grad håndteres lokalt. Denne håndteringen bør baseres på tre trinn, i) fange opp og infiltrere alt regn, ii) forsinke og fordrøye, iii) sikre flomveger
- Krav til klimatilpasninger skal stilles tidligst mulig i arealplanprosesser. Naturlige vannveger, små bekker og elver skal sikres i utbyggingsområder.

Infrastruktur til overvannshåndtering kan ha ulike eiere. Mulighetene og utfordringene dette gir må adresseres i hovedplanen.

Vurdering

Overvannshåndtering generelt ligger utenfor denne handlingsplanen. Det pågår arbeid i Askøy kommune med utarbeidelse av Retningslinjer for overvannshåndtering. I retningslinjene blir det satt målsettinger og strategier for overvannshåndteringen, og sektoransaver og rollefordeling i kommunen blir definert.

Delkapittel 1.1 i strategisk del er oppdatert med formulering om overvannshåndtering i handlingsplanen. Delkapittel 4.4 er oppdatert med formulering med ferdigstilling av arbeidet med retningslinjer for overvannshåndtering.

Innspill

> Hvorfor er det ikke satt et mål om maksimal mengde overvann som tilføres spillvanns-ledningsnettet og avløpsrenseanleggene?
>
> Planen mangler en beskrivelse av hvordan det skal sikres at en har oversikt over overløp og betydelige lekkasjer, slik det er krav om i forurensningsforskriften. Hvorfor omtaler ikke planen hvordan en skal skaffe seg oversikt over alle overløp og betydelige lekkasjer i avløps-systemet? Eksisterer det, eller er det planer om å installere, måleutstyr for å registrere overløp og lekkasjer?

Vurdering

Arbeidet med å skaffe oversikt over overløp og innlekking er et arbeid som pågår kontinuerlig.

Jamfør «Strategi for måloppnåelse» side 36 skal det gjennomføres systematisk kartlegging ved bruk av vannføringsmålinger på spillvannsnettet.

Som en del av den årlige oppdatert Miljørisikoanalysen for avløp, skal tiltaksplan for å redusere soverløp oppdateres. Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til resipienter benyttet som bading og rekreasjon, hvor utslipp kan utgjøre enn helsefare. (Se side 32 i Strategisk del og side 23 Operativ del).

Innspill

> I nasjonale mål for vann og helse har Regjeringen lagt til grunn at drift, reparasjoner og rehabilitering/fornyelse av ledningsnettet må være av et slikt omfang at etablerte mål-settinger nås? Hvorfor setter ikke planen et konkret mål for utskiftningstakten av lednings-nettet?

Vurdering

Som en del av planarbeidet er det utført en grovkartlegging av saneringstiltak på eksisterende kommunalt ledningsnett. Tiltakene er prioritert i tre nivå. Prioritering er utført etter alder, materiale og kjente driftsutfordringer, samt planlagt utbygging. Uavhengig av prioritering skal alle saneringstiltak gjennomføres i planperioden, men i prioritert rekkefølge, der saneringstiltak i avløpssone Vest og Sør prioriteres først. Saneringsplanen skal holdes dynamisk i Gemini VA og gi grunnlag for den årlige oppdateringen i den operative delen av handlingsplanen

Innspill

Hvorfor setter ikke planen konkrete mål for utslipp fra overløp? Nasjonale mål er at samlet overløp fra et rensedistrikt generelt bør være mindre enn 2 % av forurensningsproduksjonen (fosfor). Bør ikke dette være et realistisk mål å nå også for Askøy kommune i planperioden?

Vurdering

Askøy kommune er meldt inn i Norsk vann sitt benchmarking system «bedre VANN». Systemet setter mellom annet krav til overløp. Se side 5 og side 26 i plandokumentet.

Når handlingsplanen er vedtatt vil enhet Vann og avløp definere konkrete, målbare og etterprøvbare mål ut fra de overordnede målene som forankres i handlingsplanen. De etterprøvbare målene skal utarbeides ut fra målindikatorer i bedreVANN. Disse vil revideres en gang i året i forbindelse med budsjett og økonomiplan

Som en del av den årlige oppdatert Miljørisikoanalysen for avløp, skal tiltaksplan for å redusere overløp oppdateres. Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til resipienter benyttet som bading og rekreasjon, hvor utslipp kan utgjøre enn helsefare.

Innspill

I kapittel 4.6, «Organisering av virksomheten» bør det også komme tydelig fram at VA-enheten må arbeide strategisk, planlagt og etter dokumenterte prosedyrer og arbeids-prosesser slik at virksomheten utøves etter alle relevante lov- og forskriftskrav. Det må også iverksettes et brukervennlig kvalitetssikringssystem og tydelige og oppdaterte rutiner for interkontroll. Det må komme klart fram hvordan organisasjonen vil ivareta kravet til internkontroll slik det er gitt føringer for i kommuneloven og internkontrollforskriften. Kapittelet bør revideres slik at det entydig kommer fram at organisasjonen vil etablere et tilfredsstillende internkontrollsystem for alle avløpsverk som skal betjene mer enn 50 personekvivalenter. Internkontrollsystemet må inkludere en risiko og sårbarhetsanalyse som vurderer effekter av klimaendringer, slik det er gitt føringer om i Nasjonale mål for vann og helse.

I dette kapittelet burde det også vært beskrevet hvordan VA-organisasjonen ønsker å organisere sin myndighetsrolle. Miljødirektoratet anbefaler at myndighetsrollen skilles ut i en egen organisasjonsenhet fordi kommunen både er eier og forurensningsmyndighet for avløpsanlegg. Hvorfor er ikke «problematikken» knyttet til rolleutøvelse omtalt i den strategiske delen av handlingsplanen? Her burde Miljødirektoratets forslag til virkemidler for å unngå sammenblanding av roller være relevante tema å ta inn i handlingsplanens strategiske del, spesielt siden myndighetsrollen ikke bare omfatter tilsynsansvaret.

Planen bør også omtale hvordan administrasjonen planlegger å rapportere jevnlig og strukturert om status på investeringer, drift og forklaringer på avvik mellom budsjetterte og realiserte indikatorer til politisk nivå.

Vurdering

Organisering av virksomheten

Delkapittel 4.7 er oppdatert i revidert planforslag.

Eier og forurensningsmyndighet

Myndighetsrollen er skilt ut fra Enhet Vann og avløp i Askøy kommune.

Miljørettet helsevern ved Fagavdeling for Samfunnsmedisin utøver tilsyn og *er* myndighet etter forurensingsforskriften kapittel 12 og 13, se side 15 i den *Strategiske delen*.

Rapportering

Enhet Vann og avløp skal rapportere etter de til enhver tid gjeldene krav til rapportering i kommunen. Den operative delen av handlingsplanen skal revideres årlig, og vil synliggjøre status på tiltak og økonomi.

Innspill

Hvorfor angir ikke den strategiske delen av handlingsplanen at det må utarbeides en beredskapsplan innenfor avløpssektoren? Dette er vel en plikt etter forurensingsloven som bør omtales i den handlingsplanens strategiske del.

Vurdering

Lagt til i delkapittel 4.2 i justert planforslag.

Innspill

I kapittel 3.5, andre avsnitt står det «alle utslipp over 50 personekvivalenter skal overføres til renseanlegg.» Hva skal gjøres med utslipp under 50 personekvivalenter?

Vurdering

Jamfør kommunestyrevedtak PS 75/2021 skal abonnenter tilkobles innenfor øvre grense. Videre er Statsforvalteren myndighet for utslipp under 50 personekvivalenter i Søre Askøy tettbebyggelse.

Innspill

Har Askøy kommune en gjeldende tiltaksplan for å redusere driftsoverløp, eller representerer denne planen ett nytt dokument?

Vurdering

Som en del av den årlige oppdatert Miljørisikoanalysen for avløp, skal tiltaksplan for å redusere overløp oppdateres.

Innspill

Hvordan vil gebyrprognosen se ut dersom man benytter de nye avskrivningsregler for nye ledningsanlegg, slik at forventet levealder kan benyttes som avskrivningstid?

Vurdering

Den konkrete avskrivingstiden må vurderes for de forskjellige enkeltelementer i det enkelte prosjekt. I vurderingen av hvilken avskrivingstid som bør benyttes, så baserer man seg på råd fra kommunens økonomiavdeling. Hva som er mest økonomisk gunstig avskrivingstid beror på en «nå» vurderinger som gjøres når et prosjekt starter, og som ikke naturlig hører hjemme i en handlingsplan.

2. Innspill fra Statsforvalteren

Innspill

Investeringsplanen følger ikke fristene gitt i utslippstillatelsen
I *Operativ del 2022* i handlingsplanen og vedlegg 1 til Operativ del 2022, *Investeringsplan avløp og vannmiljø*, vises det til prosjekter som er fordelt innenfor fire hovedprosjekter for avløp (avløpssoner) og fire hovedprosjekter for vannforsyning (vannverk).

I tillatelsen for Søre Askøy tettbebyggelse er det krav om at alle utslipp i tettbebyggelsen som er større enn 50 pe skal gjennomgå sekundærrensing innen 31. desember 2027. Vi ser av investeringsplanen at kommunen vil overholde denne fristen for avløpsrensing i avløpssone Vest og avløpssone Øst. I avløpssone Sør viser planen at avløpsprosjektene vil fortsette til 2032.

Dette er ikke i samsvar med vilkårene i utslippstillatelsen for Søre Askøy tettbebyggelse. Tillatelsen er påklaget, men klagen gjelder ikke fristen 31. desember 2027, som er siste frist for å oppnå sekundærrensing for avløpsanlegg større enn 50 pe i hele Søre Askøy tettbebyggelse.

Vurdering

Investeringsplanen i *Operativ del 2022* og vedlegg 1 til Operativ del 2022, *Investeringsplan avløp og vannmiljø* er i samsvar med fristene i utslippstillatelsen.

Prosjekt i investeringsplanen for avløpssone Sør etter 31.12.2027 er:

- 471503 Sanering Skarholmen
- 471506 Kleppestø sentrum
- 471507 Kleppestø - Skarholmen, landledninger
- 471510 Avløpsledning Skiftesvikvegen

Prosjekt *471503* Sanering Skarholmen sanerer utslipp ved Engevika (frist i utslippstillatelse: 31.12.2028). Prosjekt *471507 Kleppestø - Skarholmen, landledninger* er overføringsledninger som legges av hensyn til fremtidig drift og vedlikehold (overføringsledninger i sjø legges i 2022/2023. *Prosjekt* 471506 og 471510 er saneringstiltak på eksisterende ledningsnett.

Det vises til delkapittel 3.2 i *Operativ del* for beskrivelse av tiltak.

Innspill

Andre krav i tillatelsen av 12. mars 2021 som ikke er i samsvar med planen
Krav om primærrensing for ny bebyggelse
I punkt 4.3 i strategisk del, som omhandler rensing av avløpsvann, under *Rensekrav i henhold til kapittel 14 i forurensingsforskriften*, s. 34, mangler kravet om at nye bygg skal oppnå primærrensing før tilknytning til avløpsanlegg som ikke oppnår sekundærrensing. Kravet følger av punkt 3.2.3 i tillatelsen. Det er dette punktet i tillatelsen som er påklaget. Klagen er imidlertid ikke ferdigbehandlet i Miljødirektoratet.

Tilknytningsgrad
I tillatelsen er det krav om at kommunen skal utarbeide planer for økt tilknytning for eksisterende bygninger der tilknytningsgraden er lavere enn 98%. Dette kravet er basert på Nasjonale mål – vann og helse, vedtatt av regjeringen 22. mai 2014, som tilsier minst 98% tilknytningsgrad per rensedistrikt. Askøy kommunes mål for tilknytning er satt til maksimum 95 %.

Vurdering

Krav til primærrensing for ny bebyggelse

Askøy kommune skal følge kravene i den til enhver tid gjeldene utslippstillatelsen. Delkapittel 4.3 er revidert i justert planforslag.

Tilknytningsgrad

Tabell 6 i Delkapittel 4.6 er oppdatert med kolonne for «Mål for tilknytningsgrad i planperioden» og «Mål for tilknytningsgrad».

Til tross for at Søre Askøy er ansett som tettbebyggelse er det likevel enkelte områder med noe spredt boligbebyggelse der tilknytting til kommunalt avløpsanlegg vil være forbundet med uforholdsmessige kostnader. Det er viktig at målene for tilknytningsgrad i planperioden er realistiske, og basert på ulike forutsetninger og dagens tilknytningsgrad, er det satt mål for hver enkelt avløpssone i tettbebyggelsen.

Tilknytningsprioriteringer skal revideres hvert år ut fra gjeldende budsjett. Tilknytningsplanen vil således være et levende dokument, og følge den operative delen av handlingsplanen.

3. Innspill fra Davanger grunneierlag og Åsebø grunneierlag

Innspill fra Davanger grunneierlag og Åsebø grunneierlag omhandler prioritering av Prosjekt 471009 Åsebø – Revura og 471108 Vannledning Hamyr – Davanger.

Davanger- og Åsebø grunneierlag ønsker at prosjektene blir prioritert i planperioden. Innspillet kan sees i vedlegg 2.

Vurdering

Utbygging av prosjekt 471009 Åsebø – Revura og 471108 Vannledning Hamyr -Davanger er avhengig av tiltak på Fv. 562.

Utbygging av vannforsyningen mellom sør og nord kan ikke vente på tiltak i fylkesvegen, og det er vurdert at andre traséer for overføring- og forsyning skal prioriteres i planperioden.

4. Innspill Sartor maskin

Innspill fra Sartor maskin omhandler prioritering og trasé for Prosjekt 471009 Åsebø – Revura.

> Gjennom vårt selskap Askøy Næringspark AS har vi kjøpt gnr 22/50. Dette er pt regulert til massemottak og vi held på med byggesak for opparbeiding av infrastruktur og massedeponering i samsvar med gjeldande plan. Det er og starta eit reguleringsarbeid for at arealet skal kunne nyttast som nærings-/industriområde.
>
> Vi er kjent med at det tidlegare har vore planlagt ein trase for vann og avløpsforsyning forbi området, men på vestsida av Fv 562. Vi vil be om at vann- og avløpsforsyning for området blir tatt inn i handlingsplan. Dette vil vere viktig for vidare næringsutvikling på Askøy, då ein langsiktig utvikling her er avhengig av tilfredsstillande løysingar for VA. Vi vil vidare invitere til eit samarbeid, då det for oss framstår som eit gunstigare alternativ om de kan få legge VA gjennom vår eigedom, i veg som uansett blir opparbeida. Dette framstår for oss som ein vesentleg gunstigare økonomisk løysing enn ein trase på vestside av fylkesveg.
>
> Legg ved teikning som vi har for utarbeiding i samband med pågåande arbeid med byggesak. Presiserer at det kan bli justeringar på dette, men hovudtraseen ser vi for oss som vist. Tiltaket har ikkje byggeløyve pt, men er i samsvar med reguleringsplan, slik at vi ser ikkje at det skal bli vesentlege endringar.

Vurdering

Utbygging av prosjekt 471009 Åsebø – Revura og 471108 Vannledning Hamyr -Davanger er avhengig av tiltak på FV 562.

Utbygging av vannforsyningen mellom sør og nord kan ikke vente på tiltak i fylkesvegen, og det er vurdert at andre traséer for overføring- og forsyning skal prioriteres i planperioden.

I forhold til valg av trasé ønsker kommunen at dette etableres i fylkesvegen for å være med å realisere gang- og sykkelveg.